

Direktoratet for
samfunnssikkerhet
og beredskap

**Øvelser for bedre
informasjonssikkerhet**

Helen.Knutsen@dsb.no

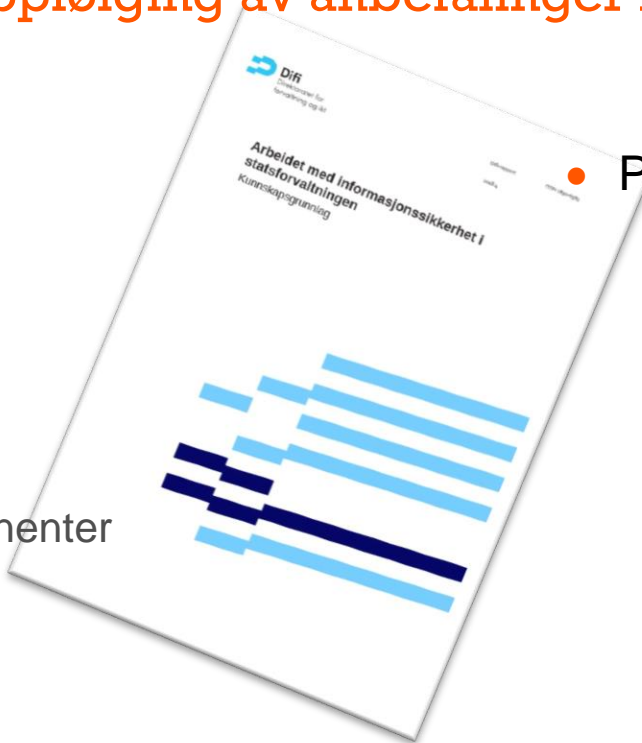
Agenda

- Øvelse Digital 2020
 - Spilløvelsen
 - Kompetanseseminar
 - Øvingspakker
- Forskning NTNU
- Veien videre
- Spørsmål

Samarbeidsprosjekt – oppfølging av anbefalinger i DIFI-rapport 2018:4

- Analyser av:

- Styring og kontroll (internkontroll)
- Risikostyring
- Beredskap, øvelser og hendelsehåndtering
- Nasjonale felleskomponenter
- Sikkerhetskompetanse
- Sikkerhetskultur
- Etatsstyring

- Prioriterte områder

- Etatsstyring
- Sikkerhetskultur
- Kompetanse
- Øvelser
- Risiko

..... @ Digital2020

Den overordnede hensikten med «Øvelse Digital 2020» er å redusere samfunnets samlede sårbarhet for digitale hendelser.

- Nasjonal tverrsektoriell øvelse – «Sivil nasjonal øvelse» (SNØ)
- Tar opp i seg sentrale deler av nasjonal strategi:
 - Privat-offentlig samarbeid
 - Sivil-militært samarbeid
 - Internasjonalt samarbeid
- Tett kopling til Nasjonal sikkerhetsmåned 2020

Deltakere

FORSVARET

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

FINANSTILSYNET

nets

Forsvarsdepartementet

Finansdepartementet

Justis- og beredskapsdepartementet

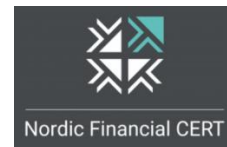
NASJONAL
SIKKERHETSMYNDIGHET

Kripos

Politidirektoratet

Spilløvelsen

- Planlegges gjennomført 3. desember
 - redusert fra to til en dag
 - Gjennomføres digitalt, og uten deltakende virksomheter representert i spillstab
 - Mediespill
 - De fleste virksomheter jobber nå fra hjemmekontor, hvilket medfører begrensninger
 - redusert tilgang til graderte plattformer
 - 90 prosent av planleggingsarbeidet er gjennomført
- 3-delt konsept
 - **Spilløvelse** 3. desember
 - Digitalt angrep på finansiell infrastruktur
 - Private og offentlige aktører innen digital sikkerhet, finans og samordning
 - **Øvingspakker** er utviklet som et alternativ til de som ikke deltar i spilløvelsen
 - Alle små og store virksomheter
 - **Kompetanseløp**
 - Myndigheter, private virksomheter

Kompetanse seminar

- Kompetanseløp - Digital sikkerhet
 - Gjennomført 14. oktober (webinar)
 - Webinaret tilgjengelig på: <https://www.dsb.no/kurs-og-konferanser/andre/webinar-om-digital-sikkerhet/>
- Samfunnssikkerhets konferansen 2021
«Samfunnssikkerhet ved et veiskille?»

dsb
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

... Digital2020

Webinar om digital sikkerhet og beredskap
DSB, 14. oktober 2020

Metode: Harald Fardal, DSB

Tid	Program
0900-0905	Velkommen Elisabeth Sævi-Åræther, direktør, DSB
0905-0915	Kort intro om prosjektet Digital 2020 og Øvelse Digital 2020 Tor Hoenningvåg, prosjektleder Digital 2020, DSB
0915-0945	Nasjonal digital sikkerhet – utfordringer, prioriteringer og veivalg Roben Bakke, fagdirektør, Justis- og beredskapsdepartementet Sentral kriseløsløsing og ITs rolle ved digitale hendelser Stian Akar, seniorrådgiver, Justis- og beredskapsdepartementet
0945-1025	Databeskyttelse med fokus på finanssektoren Øystein Andreassen, fagsjef, seksjonsleder, National Cyber Crime Center (NCC), Kripos
1025-1030	Pause
1030-1100	Nasjonal cybersikkerhetscenter – cyber og pandemi Lene Egegen Kaland, underdirektør, National Cyber Security Center (NCSC), NISB
1100-1130	Fylkeskommunens regionale samarbeidsprosjekt ved digitale hendelser Asbjørn Lund, fylkesberedskapsleder, Fylkesmannen i Innlandet (FMN)
1130-1200	Finansnæringens mater cybersikkerhetsløsninger Morten Tandberg, daglig leder, Nordic Financial CERT (NFCERT)
1300-1330	Digital tale utfordringer for norske bedrifter Frode Hommedal, teknisk direktør, PrisenforhusetCoopers (Pac)
1400-1415	Pause
1415-1445	Jakt på bjørner – samfunnets og rikets sikkerhet Sten Jari Landro, etterretningsleder, Telenor
1445-1515	Hva kan vi og hva kan vi ikke lære av fortidens tabber Stein Arne J. Møllerhaug, forfatter og kursholder, Experts Cyber AS
1515-1530	Oppsummering og avslutning Harald Fardal, utredningsleder, DSB

Digitale øvingspakker

- Prosjektet ble slått sammen med Digital 2020
- FoU-midler fra JD, digital løsning
- Nye aktører inn i prosjektet
- Forskningsprosjekt
- Lansert i sikkerhetsmåned

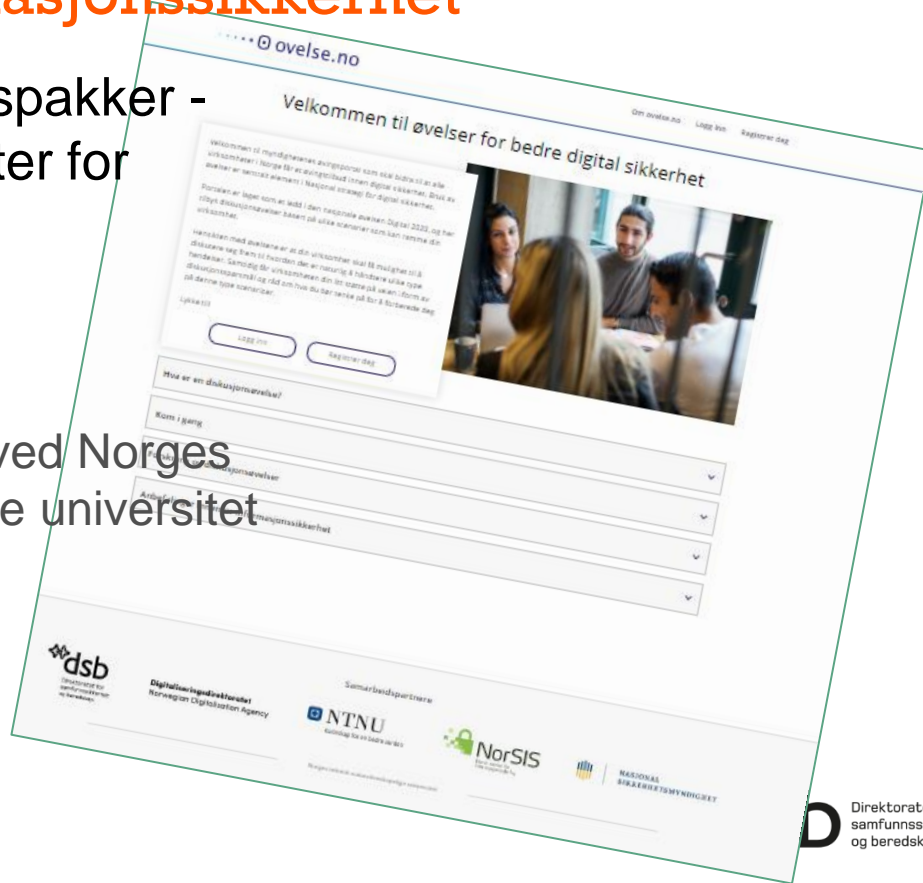

Digitaliseringsdirektoratet
Norwegian Digitalisation Agency

Øvelse for bedre informasjonssikkerhet

- Leveranse - 12 enkle øvingspakker - Basert på DSBs metodehefter for øvingsplanlegging
- Nettside: <https://ovelse.no/>
- Løsningen driftes av:
 - Norwegian Cyber Range ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)

Målet med øvingspakkene

Hensikten og målsettingen med å lage slike øvelser er å øke bevisstheten omkring digitale sårbarheter og gjøre ulike organisasjoner bedre forberedt på å håndtere hendelser innenfor informasjonssikkerhet.

Øvelsene skal treffe organisasjonen, både ledelse og fagmiljø, og ikke nødvendigvis bare IT-miljøene.

Målgruppene:

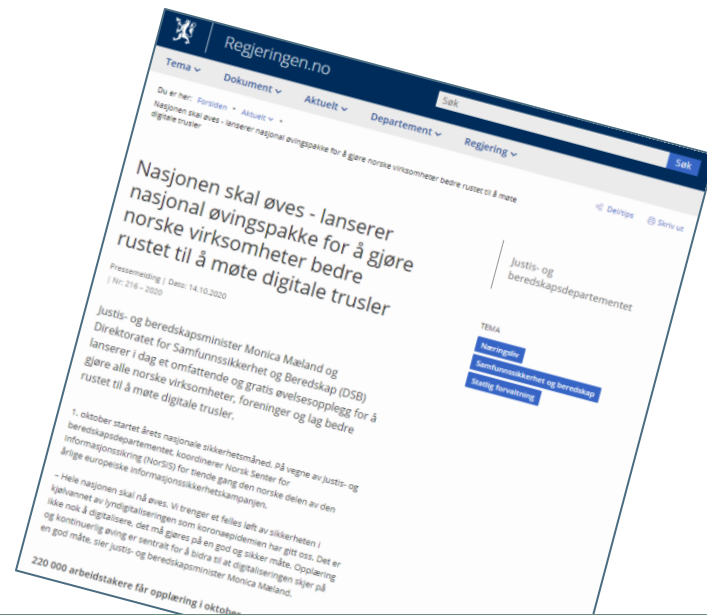
- Departementer
- Direktoratater
- Fylkesmenn
- Kommuner

- Store bedrifter
- Små og mellomstore bedrifter
- Organisasjoner

«NASJONEN SKAL ØVES»

Scenarioneene

1. Insidere - vitende
2. Insidere - uvitende
3. Kompromitterte servere
4. Sårbarhetsvarsling
5. Personopplysninger på avveie - forsendelse med epost
6. Personopplysninger på avveie - phishing epost
7. Personopplysninger på avveie – outsourchet IT-drift og bruk av Office 365
8. Hjemmekontor
9. Bevissthet rundt egen teknologi på reise/privat
10. Direktørsvindel
11. Samfunnskritiske funksjoner ute av spill - nettbanker og betalingsterminaler svikter
12. Samfunnskritiske systemer ute av spill - strøm slås ut

Justis- og beredskapsminister Monica Mæland og Direktoratet for Samfunnsikkerhet og Beredskap (DSB) lanserer i dag et omfattende og gratis øvelsesopplegg for å gjøre alle norske virksomheter, foreninger og lag bedre rustet til å møte digitale trusler.

Forskning NTNU

Hensikten og målsettingen med å lage slike øvelser er å øke bevisstheten omkring digitale sårbarheter, og gjøre ulike organisasjoner bedre forberedt på å håndtere hendelser innenfor informasjonssikkerhet. Øvelsene skal treffe organisasjonen, både ledelse og fagmiljø, og ikke nødvendigvis bare IT-miljøene

- Stipendiat Grethe Østby jobber i dag med forskningsprosjektet
 - *“Digital transformation of public security - information security awareness in the society and readiness in public emergency organizations»*
 - for å se på effekten av øvelsene
- 320 virksomheter har registrert seg på ovelse.no per i dag

Veien videre

- Øvingspakkene er tilgjengelig på ovelse.no
- Organisasjonene kan starte å øve i dag
- NTNU samler inn evalueringsinfo
- Erfaringene vil kunne brukes i videre undervisning og etterutdanning

Dette er en øvelse og ikke en prøvelse

ovelse.no

Velkommen til øvelser for bedre digital sikkerhet

Velkommen til øvelsene for bedre digital sikkerhet. Disse øvelsene er utviklet av DSB og er tilgjengelige for alle virksomheter i Norge. For mer informasjon om disse øvelsene, klikk på linken "Hva er en diskusjonsøvelse?".

Øvelsene er utviklet av DSB og er tilgjengelige for alle virksomheter i Norge. For mer informasjon om disse øvelsene, klikk på linken "Hva er en diskusjonsøvelse?".

Logg inn

Hva er en diskusjonsøvelse?

Kom i gang

Funksjoner og diskusjonsøvelser

Arbeidsfelter innenfor informasjonssikkerhet

Samarbeidspartnere

Ovelse.no

Informasjonssikkerhet og digitale sårbarheter angår oss alle

Er du knyttet til en offentlig eller privat virksomhet, stor eller liten, eller kanskje du har en rolle i en frivillig organisasjon? Vi har et tilbud om at nettopp din virksomhet på en enkel måte kan øve på en rekke scenarier som handler om informasjonssikkerhet.

På nettsiden www.ovelse.no finner du diskusjonsøvelser tilpasset nettopp din organisasjon. De er klare til å tas i bruk, og du trenger ingen spesiell kompetanse for å lede en slik diskusjonsøvelse.

Hensikten og måletsetting med å lage slike øvelser er å øke bevisstheten omkring digitale sårbarheter og gjøre samfunnet bedre forberedt på å håndtere uønskede digitale hendelser.

Øvelsene skal treffe organisasjonen, både ledelse og fagmiljø, og ikke nødvendigvis bare IKT-miljøene. Det er derfor utarbeidet tolv

diskusjonsøvelser (øvingepakker) innen digital sikkerhet og beredskap.

Hver øvelse inneholder et aktuelt scenario med tilhørende læringsoppgaver. Det er ingen fast eller best - svaralternativ. Det er ingen fast eller best - svaralternativ. Det er ingen fast eller best - svaralternativ.

Øvelsene finner du på www.ovelse.no og det koster ikke noe å brytte disse.

Ta øvingepakkene i bruk, og husk at dette skal være en øvelse og ikke en prøvelse.

dsb Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap